

Una història de Lil·liput

Micromégas, un dels contes més breus de Voltaire, constitueix una simbiosi del seu univers literari, filosòfic i científic. Una barreja d'astronomia, filosofia, joc literari i sàtira personal.

MICROMÉGAS. UNA HISTÒRIA FILOSÒFICA
VOLTAIRE

TRADUCCIÓ, INTRODUCCIÓ I NOTES
DE MARTÍ DOMÍNGUEZ

64 PÀGINES / 978-84-370-6729-2 / 8 EUROS

PUV, VALÈNCIA, 2008

Entre la vasta producció de Voltaire, els contes són els que més retenen l'atenció dels lectors actuals. Com sol passar en la història de la literatura, aquestes obres, que Voltaire va redactar com un entreteniment enmig de l'elaboració més feixuga i més lenta d'obres d'història i de filosofia, sense gens d'esforç deliberat, van donar com a resultat una obra mestra com el *Càndid*. A més, els contes són, potser, els que expressen d'una manera més fidel el seu esperit. En el conte, Voltaire hi va trobar la forma més còmoda, més flexible, per expressar aquell enjogassament amb què toca els temes més diversos i amb què fa les al·lusions més intencionades, aquell gust per la llibertat i pel joc mental, aquella *gaieté infernale* a què es referia Madame de Staël com la característica fonamental de Voltaire.

Micromégas (en grec, 'petit-gran') és un joc filosòfic de grandàries i pers-

pectives contra la creença que l'univers està fet per a l'home. Reprén la intenció i el procediment d'*Els viatges de Gulliver*, però la propensió a l'alegria i al joc de Voltaire converteixen el que en mans de Swift era un al·legat contra el gènere humà en una burla esplèndida. En aquest conte de Voltaire, un habitant de Saturn i un altre, encara més gran, de Sírius, arriben a la Terra i a penes hi poden veure els microscòpics terrícoles. La distorsió de la perspectiva té la funció de fer veure que «nosaltres, sobre el nostre petit muntonet de fang, no concebem res més enllà dels nostres usos». Voltaire posa en pràctica el seu procediment habitual de desenfocar i distorsionar per minar la seguretat dels costums i de les creences, per fer veure l'absurd d'allò que sembla natural i que no és sinó convenció i hàbit. La distorsió de les perspectives li serveix per ridiculitzar la discrepància de les creences religioses i diversos corrents filosòfics, per acabar amb l'escepticisme: el llibre del saber total, regalat als terrícoles per l'habitant de Saturn, resulta estar en blanc.

Voltaire aconsegueix en aquest relat una simbiosi de l'univers literari, filosòfic i científic. Una barreja d'astronomia, filosofia, joc literari i també de sàtira personal contra un contemporani seu,

Fontenelle, secretari de l'Acadèmia, un «home que res no havia inventat, però que sabia donar bon compte les invencions dels altres». El fil narratiu és molt prim i té únicament la funció d'agitar i difondre unes idees. És una mostra de l'estil transparent i àgil de Voltaire, de l'art de dissoldre tot un sistema mitjançant una història breu, amb una actitud sorneguera, aparentment ingènua i innocent.

Martí Domínguez, gran coneixedor i admirador de Voltaire, ha aconseguit reproduir en la seua traducció la transparència i la claredat de l'estil de Voltaire. A més, ha redactat un pròleg molt complet i suggestiu i ha acompanyat el text d'una sèrie de notes que n'aclareixen diverses referències.

□ Enric Iborra